

Postup vedení strukturované diskuse¹

1. krok: Úvod

Seznamte žáky s tématem a cíli vyučovací hodiny. Proberte se s žáky pravidla strukturované diskuse.

2. krok: Text

Každému žákovi rozdejte **text**. Řekněte jim, aby si článek pozorně přečetli a podtrhli informace a myšlenky, které jsou dle jejich mínění důležité a/nebo zajímavé (při nedostatku času pro strukturovanou diskusi si žáci text přečtou za domácí úkol).

3. krok: Práce ve skupinách a diskuse o obsahu textu

Rozdělte žáky do čtyřčlenných či pětičlenných skupin. V rámci jednotlivých skupin budou žáci hovořit o důležitých informacích a zajímavých myšlenkách v textu obsažených. Rozdejte žákům **pracovní list**, do kterého si mohou zajímavé informace a myšlenky zapsat.

4. krok: Předložení otázky

Otázku buď přečtete nahlas a/nebo vyvěste. Požádejte žáky, aby tuto otázku zapsali do příslušné části **pracovního listu**.

5. krok: Zjišťování argumentů

Rozdělte každou skupinu na **dva týmy – tým A a tým B**. Řekněte žákům, že každý tým musí najít co nejpřesvědčivější argumenty k obhájení stanoviska, které jim určíte. Oba týmy si znovu přečtou text. **Tým A** bude mít za úkol najít v textu co nejpřesvědčivější argumenty **hovořící ve prospěch kladné odpovědi** na otázku. **Tým B** bude mít za úkol najít co nejpřesvědčivější argumenty **hovořící ve prospěch záporné odpovědi** na otázku. Abyste žáky maximálně zapojili, řekněte jim, že každý člen týmu musí připravit a následně prezentovat alespoň jeden argument.

Každý tým má za úkol **zaznamenat své argumenty** do příslušného sloupce pracovního listu; **argumenty pro** – tým A, **argumenty proti** – tým B

Poznámka: Tým A a tým B spolu při zjišťování argumentů nehovoří.

6. krok: Prezentace nejpřesvědčivějších argumentů

Vysvětlete žákům, že nyní bude každý tým prezentovat nejpřesvědčivější argumenty hovořící buď **ve prospěch kladné**, nebo **záporné odpovědi** na otázku.

- **Tým A** vysvětlí důvody hovořící **ve prospěch kladné odpovědi** na otázku. Tým B naslouchá, pokud něčemu nerozumí, ptá se, ale neoponuje, neuvádí zatím protiargumenty.
- **Tým B** následně vysvětlí své důvody hovořící **ve prospěch záporné odpovědi** na otázku. Tým A naslouchá, pokud něčemu nerozumí, ptá se, ale neoponuje, neuvádí zatím protiargumenty.

Poznámka: Týmy nemusejí argumentům věřit, ani s nimi souhlasit. Musejí se však snažit je co nejpřesvědčivěji prezentovat ostatním.

¹ Zdroj: Program EFEKTIVNÍ VEDENÍ STUDENTSKÝCH DISKUSÍ O KONTROVERZNÍCH TÉMATECH, Deliberating in a Democracy, Partners Czech. 6. – 7. února 2009, Průhonice u Prahy

Příprava na další krok (Výměnu stanovisek) – požádejte členy týmů, aby si do zbývajících sloupců pracovního listu dělali poznámky o argumentech druhého týmu (důvody pro – tým B, důvody proti – tým A).

7. krok: Výměna stanovisek

V této části mají týmy za úkol vybrat nejpřesvědčivější argumenty druhého týmu. Cílem je ujistit se, že jedna strana správně porozuměla straně druhé.

- Tým B bude mít za úkol prezentovat nejpřesvědčivější argumenty týmu A hovořící ve prospěch kladné odpovědi na otázku.
- Tým A bude mít za úkol prezentovat nejpřesvědčivější argumenty týmu B hovořící ve prospěch záporné odpovědi na otázku.

8. krok: Skupinová diskuse

Nyní žáci odloží své role týmů A a B a budou diskutovat ve své skupině. Zopakujte všem otázku. Vysvětlíte, že tato diskuse znamená, že každý žák může (1) sdělit, co se o daném tématu dozvěděl, a (2) nabídnout ostatním své osobní zkušenosti a formulovat názory na toto téma.

Žáci budou mít za úkol **najít oblasti, ve kterých se v rámci své skupiny shodují**, a zaznamenat je do vyhrazeného prostoru – **oblasti shody**.

Poté žáci sdělí ostatním svůj osobní názor na danou problematiku a zapíší ho do části **Moje osobní stanovisko**.

Důležité: Žáci jako jednotlivci NEMUSEJÍ s názorem skupiny souhlasit.

9. krok: Hodnocení

Shromážděte opět celou třídu. Jako podklad rozdejte **pracovní list – reflexe žáků**. Žáci budou mít za úkol diskutovat o následujících otázkách:

- Jaké byly na jednotlivých stranách nejpřesvědčivější argumenty?
- Kde jste identifikovali oblasti názorové shody?
- Jaké máte další dotazy? Kde můžete získat další informace?
- Uveďte několik důvodů, proč je strukturovaná diskuse o této problematice v demokratické společnosti důležitá.
- Jaké kroky můžete vy nebo vaše třída při řešení dané problematiky podniknout? Jedná se, například, o následující možnosti: předávat ostatním, co se sami naučili; psát zvoleným zástupcům, nevládním organizacím či podnikům; a provádět další průzkum.

Mohli byste také žákům zadat písemnou práci formou eseje, s využitím obrazových materiálů či audiopomůcek – vlastní zamyšlení nad otázkou.

10. krok: Průzkum mezi ŽÁKY (Nepovinný)

Zeptejte se žáků:

- **Kdo je osobně pro kladnou odpověď na otázku, kdo je proti?**
- **Kdo ještě nemá ucelený názor?**
- **Co by vám pomohlo si názor ujasnit?**